

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ ΑΛΜΠΕΡ ΛΟΝΤ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΛΛΟΥΣ

Η τρομερότερη μορφή της παραφροσύνης είναι η μανία καταδιώξεως. Ο τρελλός που πάσχει από μανία καταδιώξεως δεν είναι ποτέ ήσυχος. Από το πρωί ως το βράδυ — και, πολλές φορές, όλη τη νύχτα — νομίζει πως τον παραμονεύουν, τον κατασκοπεύουν, τον κυνηγάνε, τον θρίζουνε. Ποιός; "Αγνώστου! Μά οι ανύπαρκτοι αυτοί άνθρωποι βρίσκονται παντού: στο ταβάνι, στους τοίχους, κρυμμένοι μέσ' στα έπιπλα, κάτω απ' το πάτωμα.

— Νάτος! νάτος! είναι κρυμμένος μέσ' στη φλόγα του ηλεκτρικού και θέλει να τη διευθύνη κατά πάνω μου, για να με κάψει ζωντανό!... Βοήθεια! Βοήθεια!... φωνάζει ο τρελλός.

Τον χτυπάνε, τον τσιμπάνε, τον σουβλάνε. Τον βασανίζουν με τη φωτιά, με το νερό, με το ηλεκτρικό, με τα έπιπλα, με τα μάρμαρα...

Του κάκου σφαλάει τα μάτια του, τ' αυτιά του, τη μύτη του. Πάντα βλέπει μπροστά του τους διώκτες του. Πάντα ακούει τις φωνές και τις φοβέρες τους. Πάντα μυρίζεται τα δηλητηριώδη αέρια που σκορπάνε για να τον πνίξουν.

— Ποιός είναι αυτός; Ποιός είναι αυτός. λέω! "Αχ! νάτους! νάτους!... Πίσω, πίσω! Βοήθεια!...

Στην αρχή, όταν ο τρελλός βρίσκεται στο πρώτο στάδιο της άρρώστειας, δεν τάχει προσωπικώς μ' έναν ώρισμένο άνθρωπο. Αργότερα όμως, όσο το κακό επιδεινώνεται, το άοριστο φάντασμα αρχίζει να προσλαμβάνει κάποια συγκεκριμένη μορφή. Και μεταβάλλεται σ' έναν άγνωστο, ή σε μια συνωμοσία ή μυστική έταιρία. "Αλλοτε είναι Ιησουΐτης ή φραμασώνος και άλλοτε ο "Εδισων ή ο Ναπολέον.

Στα παλιά τα χρόνια κυνηγούσε τον άρρωστο, τις περισσότερες φορές, ο διάβολος. Μά σήμερα ο διάβολος έχει εκθρονισθή. Τον αντικατέστησαν ή σύγχρονες ανακαλύψεις: ο κινηματογράφος, ο φωνόγραφος, ο ασύρματος, ή ακτινογραφία.

—...Τ' αεροπλάνο πέρασε πάνω απ' το παράθυρό μου (μου άφηγείται με μυστηριώδες ύφος μια τρελλή με ξυρισμένο κεφάλι, μιά ώραιότερη νέα είκοσι χρόνων, που έπαθε από άγάπη) πέρασε πάνω απ' το παράθυρό μου και μου είπε: «"Εβγα στο μπαλκόνι να σε τραβήξω απ' τα μαλλιά!» "Εκλεισα το παράθυρο, κατέβασα και τα παντζούρια, μά κείνο δεν έννοουσε να φύγει. «Τα μαλλιά σου είναι στερεά έτοιμασέ τα να τα γαντζώσω και να σε πάρω μαζί μου!» φώναζε. Τι να κανω τότε; Ξύρισα το κεφάλι μου. Μά το αεροπλάνο δεν έπαυε να φέρνει βολτες απ' έξω απ' το παράθυρό μου — «ρρρόν, ρρρόν, ρρρόν!» — και να μου λείη πως θέλει να με τραβήξει απ' τα μαλλιά!...

"Αξαφνα ή τρελλή σταμάτησε κι άρχισε ν' άφουγκράζεται με προσοχή. Και σε λίγο εξαπλώθηκε χάμω και σκέπασε το ξυρισμένο κεφάλι της με τα δυό της χέρια σκούζοντας:

— Νάτο! νάτο! Γυρνάει πάλι πάνω απ' το κεφάλι μου! Θέλει να με τραβήξει απ' τα μαλλιά!... Βοήθεια, βοήθεια! σώστε με!...

Οί περισσότεροι απ' αυτούς τους δυστυχισμένους τρελλούς βασανίζονται τρομερά από τύψεις συνειδήσεως. Φαντάζονται πως διέπραξαν φρικιαστικά έγκλήματα, πως έγιναν πρόξενοι άφαντάστων καταστροφών.

Βλέπω κάποιον να χτυπάη το στήθος του μ' άπελπισία και να θρηνολογάη.

— "Εγώ φταίω! "Εγώ φταίω! "Εγώ τον πήρα στο λαιμό

μου τον Μ. Ναπολέοντα και νικήθηκε στο Βατερλώ.

"Αλλοτε πάλι τους κυριεύει τέτοια ψυχική συντριβή που κάθονται ώρες ολόκληρες σ' έναν πάγκο άμίλητοι κι άκίνητοι, κυττάζοντας άόριστα μπροστά τους. Κάτι τέτοιες στιγμές... μετανοούν για τα έγκλήματα που... δεν διέπραξαν.

— Κουράγιο, κυρία μου. Περπατήστε, κινηθήτε λιγάκι, να σας φύγουν ή κακές σκέψεις! είπα σε μια τέτοια τρελλή.

— Πώς να μου φύγουν, κύριε ή κακές ή σκέψεις, άφου πήρα τόσα έκατομμύρια ανθρώπους στο λαιμό μου; μ' άποκρίθηκε. "Εγώ έκήρυξα τον παγκόσμιο πόλεμο. "Α! δεν υπάρχει στον κόσμο μεγαλύτερη κακούργος από μένα. Είμαι τέρας, είμαι αίμοθόρα. Και ή θέσι μου είναι στη φυλακή, όχι εδώ...

Και ή ραγισμένη φωνή της συμπαθητικής αυτής μεσόκοπης κυρίας, πνίγεται σε λυγμούς.

Κάποιος άλλος άπαιτεί να κάτσω να τον άκούσω. "Απομακρύνομαι. Μά εκείνος με ακολουθεί:

— Γιατί με κυνηγάτε; με ρωτάει και μου σφίγγει με δύναμη το χέρι. Και όμως έγώ έκανα το γύρο του κόσμου με μια θάρκα. "Εγώ, μάλιστα! Τι με κυττάτε έτσι; Ποιός περιηγήθηκε όλη την "Ολλανδία; "Εγώ! Ποιός γύρισε όλη τη Ρωσία μ' ένα άγγλικό τάνκ; "Εγώ! Μά δεν έκανα ποτέ τον κατάσκοπο! "Ο Βίκτωρ Ουγκώ είναι ήλίθιος. Τα ποιήματά του δεν τάγραψε εκείνος, έγώ τα έχω γράψει. "Εγώ, ο ουσάρος του θανάτου! Ποιός κυριεύει τη Μαδαγασκάρη; "Εγώ! Ποιός το Μαρόκο; Πάλι έγώ!... "Εγώ! "Εγώ! "Εγώ!... Γιατί λοιπόν με κυνηγάτε; Γιατί θέλετε να με σκοτώσετε; γιατί, έ; γιατί;

"Αλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα των τρελλών που πάσχουν από μανία καταδιώξεως είναι ή πεποίθησί τους πως για να τους επιβουλεύεται όλος ο κόσμος, θα πή πως είναι μεγάλες αξίες. Και βλέπουμε κάτι άλητες που φαντάζονται πως είναι βασιλείς της Γαλλίας.

— "Εγώ είμαι ο βασιλεύς της Γαλλίας!

Μά τότε παρουσιάζεται ένας άλλος κουρελής:

— Ψέματα λές! "Η Γαλλία είναι σήμερα Δημοκρατία! Και πρόεδρος της Δημοκρατίας είμαι έγώ!...

Τον λόγον τον έχουν πειά οί φίλακες και ο ζουρλομανδύας...

Νά και μια χλωμή και λεπτή νέα. Τα συνεστασμένα χαρακτηριστικά του προσώπου της φανερώνουν άπειρο πόνο. Και ή αλήθεια είναι πως υποφέρει τρομερά. Κάθε μέρα νοιώθει πως της φεύγει από πάνω της και λίγος ήλεκτρισμός. Μετράει τις μέρες που περνάνε μ' άγωνία και όταν της έρχεται στο μυαλό ή σκέψις πως ύστερα από λίγο καιρό θα εξατμισθή, μπήγει φρικαλέα ξεφωνητό άλλοφροσύνης και θέλει να σπάση το κεφάλι της στον τοίχο.

Νά κι ένας νέος. "Ηταν υπάλληλος σε κάποια Τράπεζα. Μια μέρα έμαθε πως ή γυναίκα του τον άπατούσε. Κ' ή πρώτη του δουλειά, μόλις γύρισε σπίτι, ήτανε να σκοτώση την άπιστη, χωρίς να της δώση καιρό να του εξηγηθή. Μά ή άμαρτωλή ήτανε τότε έγκυος. Και ο δυστυχισμένος ο νέος φαντάζεται τώρα πως τον κυνηγάνε τα παιδιά του... που δεν γεννήθηκαν. Παντού όπου πάει κι όπου σταθή, βλέπει μπροστά του πλήθος μικρά παιδιάκια να του δείχνουν τις γροθιές τους και να τον φοβερίζουν...

Κάποιος άλλος πάλι τρέχει απ' το πρωί ως το βράδυ, απ' τον ένα τοίχο στον άλλο, χωρίς να στέκεται ούτε στιγμή. "Η γλώσσα του είναι πεταμένη έξω μια πιθαμή, το στόμα του άφρίζει, τα μάτια του είναι γουρλωμένα σαν καρύδια. Μά δεν στέκεται. Κι' όλο τρέχει. Θέλει να γλυτώση απ' τον...

"Αλλοτε πάλι τους κυριεύει φρικτή ψυχική συντριβή.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

ΤΟΥ ΤΡΙΣΤΑΝ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΓΑΠΗΤΗ κυρία Λεών, αφήστε το μικρό μεσοφόρι μου και το τελειώνετε αύριο. Προτιμώ να τελειώσετε το πανωφόρι του άνδρός μου. Πέστε μου όμως τι έχετε; Φαίνεσθε σαν να χεστε κλάψει.

— Τίποτα, κυρία, τίποτα. Τι να σάς πω; Είπε σήμερα τέσσερα χρόνια... πού το κακόμοιρο το αγόρι μου...

— Έχάσατε το παιδάκι σας;

— Ναι, κυρία. Είχα παντρευτή όταν ήμουν είκοσι χρονών, στην έπαρχία μ' ένα νέον, ένα χρόνο πιο μικρότερο από μένα.

— Είχατε αγαπητή;

— Ναι, κυρία. Είμαστε ξαδέλφια και σκεφτήκαμε να παντρευτούμε. Μά έξη βδομάδες ύστερ' απ' το γάμο μας ο άντρας μου πέθανε από περιπνευμονία. Κι' έπειτα από όχτώ μήνες γέννησα ένα αγόρι...

...Ο άντρας μου κρουολόγησε στην κηδεία μιās θειās του πούχε ένα μαγαζί με φιλικά στην πόλι κι' αντί να ράβω έδω κι' εκεί, κράτησα το μαγαζί του και κέρδιζα αρκετά. Δέν θέλησα να ξαναπαντρευτώ αν και πολλοί με ζητήσανε...

...Το παιδί μου μεγάλωσε. Ήμουν ευχαριστημένη, μά ξαφνικά γνωρίστηκε με την γυναίκα ενός έμπορα του τόπου μας. Μιά μέρα ήρθε και μουπε:

— Μητέρα μου, έχω ανάγκη απόλυτη από τέσσερες χιλιάδες φράγκα.

— Ήξερε πώς έχω ένα μικρό κομπόδεμα. Τόν ρώτησα τί τάθελε τόσα λεφτά και αναγκάστηκε να μου όμολογήσει τις σχέσεις του με την γυναίκα του έμπορα. Τά χρήματα θά της τάδινε αύτηνης γιατί κινδύνευε να χρεωκοπήσει. Του αρνήθηκα φυσικά. Κι' αυτός μουκανε τρομερές σκηνές.

— Έννοια σου, μου-

πε με θυμό. Θά πάω να ζητήσω λεφτά απ' το νουνό μου.

Ο νουνός του κατοικούσε έξω απ' την πολιτεία. Ήταν ένας γέρος βαρελās ογδόντα χρονών. Ο γυιός μου έφυγε αμέσως. Τη νύχτα δέν γύρισε και το πρωί πού πήγα να φωνίσω στην αγορά άκουσα δυο γρηές να λένε:

— Αντιστάθηκε, μάτια μου, μά τί να σου κάνη ένας γέρος ογδόντα χρονών; Τόν χτύπησαν στο κεφάλι μ' ένα μπρούτζινο καντηλέρι.

— Θάταν κανέννας κλέφτης. Θά νόμιζε πώς ο γέρος έχει λεφτά και ζητούσε να τον κλέψη...

— Απορώ, κυρία, πώς βάσταξα όταν τ' άκουσα αυτά και δέν έπεσα κάτω απ' την συγκίνησί μου. Τρέμανε τά πόδια μου και δέν ήξερα πού βρίσκομαι.

— Απελπισμένη γύρισα στο σπίτι μου. Μόλις μπήκα αντί-

χρονο πού τον κυνηγάει!...

Αυτός πάλιν ο ζωντανός σκελετός πού τουρτουρίζει απ' το φόβο του — ο πρώην στρατηγός και ύπασπιστής του Τσάρου — νομίζει πάντα πώς άκούει τά θήματα της Τσέκας, της μυστικής άστυνομίας των μπολσεβίκων.

— Όταν μάς πιάνη έμάς — τους λογικούς ανθρώπους — πυρετός, θλέπουμε φρικτούς εφιάλτες και ξυπνούμε μουσκίδι στον ιδρώτα. Οί δύστυχοι οί τρελλοί όμως ζούν διαρκώς μέσα στον εφιάλη τους. Μέχρι θανάτου. Κι' αυτό ακριβώς είναι το φρικτό μαρτύριό τους.

κρυσά το γυιό μου να πλένη το παλτό του! "Αρχισα να κλαιώ και να φωνάζω σαν τρελλή: «Σκότωσες το νουνό σου...» "Αρχισε τότε κι' αυτός να κλαίη παρακαλώντας με να σωπάσω.

Τόν συμβούλεψα να φύγη για να μη τόν πιάσω. Πραγματικά, χωρίς να χάνη καιρό με φίλησε κι' έφυγε αφήνοντας μου τά φορέματά του για να τά κρύψω. Σέ νύχτωσε τά παράχωσα στο περιβόλι.

Την άλλη μέρα ήρθαν δυο άστυν μικοί και ζήτησαν το γυιό μου. Σέ λιγάκι ήρθε ο εισαγγελέας. Τούπα πώς ο γυιός μου λείπει από μέρες κάπου μακριά. Νόμιζα πώς ο γυιός μου θά γλύτωνε, θά χανότανε, δέν θά ξαναπατούσε στον τόπο, μά γελάστηκα. Σέ μια βδομάδα ξαναγύρισε στο χωριό. Δέν μπορούσε να ξεχάση τη Φανή, την γυναίκα του έμπορα, π' αγαπούσε, κι' όλη τη μέρα στριφογύριζε έξω απ' το σπίτι της.

Τόν πιάσανε ένα βράδυ, έγινε γρήγορα η δίκη του και τον καταδίκασανε σε θάνατο!

Κατά την προφυλάκισί του τον έβλεπα συχνά στη φυλακή. Την παραμονή της εκτελέσεως θέλησα να δω το γυιό μου μέσα στο κελί του, να τον σφίξω στην άγκαλιά μου, να του μιλήσω. Έπειδή απαγορεύονταν η είσοδος πήγα στο σπίτι του αρχιφύλακος και τον παρακάλεσα, μη δάκρυστά μάτια, να μ' αφήση να αποχαιρετήσω το γυιό μου. Με λυπήθηκε και με πήρε μαζί του στην επιθεώρησι πού έκανε κάθε νύχτα, λέγοντάς μου πώς μπορούσα να φιλήσω το παιδί μου απ' το παραθυράκι της φυλακής!

Η φυλακή ήταν παληά και σκοτεινή. Ανεθήκαμε στο δεύτερο πάτωμα και σταματήσαμε μπροστά σε μια πόρτα...

— Εκεί είναι, μου είπε ο αρχιφύλακας. Φιλήστε τον απ'

το παραθυράκι. Ρίκετ! φώναξε κατόπιν σιγά-σιγά. "Ελα στο παραθυράκι, γιατί κάποιος θέλει να σε φιλήση.

Σέ λίγο, μέσα στο σκοτάδι ξεχώρισα μια σκιά στο παράθυρο. Ήταν ο γυιός μου. Τόν άκουσα πού είπε σιγά-σιγά: «Είσαι συ Φανή;» νομίζοντας πώς είναι η αγαπημένη του!...

Άκουμπώντας το πρόσωπό του στο δικό μου με φιλούσε, μέσα στο σκοτάδι, όπως κανέννας ποτέ δέν με

φίλησε έτσι. Νόμιζε πώς φιλεί την Φανή του κι' ευχαριστιόμουν πού του χαρίζω αύτη την τελευταία παρηγοριά. Τρόμαξα να μην καταλάβη το λάθος του... Γι' αυτό ευχαριστήθηκα σαν με τράβηξε ο φύλακας απ' το παραθυράκι και μουπε:

— Πάμε τώρα...

Και τόν άκολουθήσα κλαίγοντας πνιχτά, για να μην ακούγωμαι...

ΤΡΙΣΤΑΝ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΟΙ "ΣΤΡΑΝΤΙΒΑΡΙΟΙ,"

Τά καλύτερα βιολιά του κόσμου κατασκευάσθηκαν απ' τον Ίταλό Αντώνιο Στραντιβάρη, άπόγονο μιās των αρχαιοτέρων οικογενειών της Κρεμόνας. Ο Στραντιβάρη γεννήθηκε το 1644. Σ' όλο το διάστημα της καλλιτεχνικής του καριέρας κατεσκεύασε 700 βιολιά χωρίς να πληρωθή περισσότερο από 50 λιρέτες για το καθένα. Σήμερα ένα «Στραντιβάρη» (όπως λέγονται τά βιολιά του) αξίζει 30 και 50 χιλιάδες λίρες. «Στραντιβάρη» ήταν και το θεωρούμενο ως μαγεμένο βιολιό του μεγάλου βιολονίστα Παγκανίνι, το οποίο σώζεται στο Μουσείο της Γένουας. Λένε πώς το τελευταίο του βιολιό ο Στραντιβάρη το κατασκεύασε σε ηλικία 92 ετών. Πάντως είναι βέβαιο πώς τά καλύτερά του βιολιά είναι εκείνα πού κατασκεύασε κατά το 1700—1726.

Ο Στραντιβάρη πέθανε στην Κρεμόνα το 1737 σε ηλικία 93 ετών.